

Fördjupningsmaterial

Tankar på repeat

Av Angeli Sjöström Hederberg

Omslag av Elina Grandin

Fördjupningsmaterial av Angeli Sjöström Hederberg

För åldrarna 9–12 år

Angeli Sjöström Hederberg

Foto: Albin Händig

Hej från författaren

Angeli Sjöström Hederberg heter jag. Vad roligt att ni ska jobba med *Tankar på repeat*!

Jag är samhälls-entreprenör, sociolog och författare. När jag inte skriver böcker jobbar jag med att utbilda chefer och ledare i föreningslivet och i sociala företag. Tre saker jag gillar är styrketräning, skogen och att läsa. Jag är uppvuxen på en gård där vi odlade jordgubbar och idag bor jag med min man och våra tre barn i ett rött tegelhus. Jag fick idén till *Tankar på repeat* för att jag ville skriva om ämnet familj. Handlar familj om dna, vem du bor med, vilka du väljer eller något helt annat? När jag inte jobbar eller skriver tävlar jag i agility med min pudel Soja, precis som Maja gör med sin papillon Frans i boken.

Tankar på repeat är min andra bok på förlaget Rabén & Sjögren, men jag skriver även fackböcker och bilderböcker på andra förlag.

Om boken

Maja har inte tänkt på sin pappa på evigheter, men när klassen ska släktforska börjar tankarna mala. Allt prat om gener och familjehemligheter gör det omöjligt att ignorera hur lite hon vet om sin bakgrund. Varför har hon aldrig träffat sin pappa och varför vill mamma inte berätta vem han är? Med hjälp av vännen Daria, nätforum och bortglömda dagböcker försöker Maja ta reda på sanningen. Men det svåraste kanske inte är att hitta det man saknar, utan att se det man redan har?

Tankar på repeat handlar om ursprung, identitet och familj. Boken är en fristående uppföljare till *Barfota forever*.

”Angeli Sjöström Hederberg litar tydligt på sin läsare med en text som balanserar starka känslor och stora funderingar [...] Tanken att familj är mer än blodsband löper som en röd tråd samtidigt som Majas längtan efter både pappa och syskon tillåts ta plats utan att förminsкас. [...] en varm bok om sökandet efter familj och tillhörighet och har potential att locka både den läsvana och mindre läsvana mellanåldersläsaren.”
Helhetsbetyg: 4/5 – Anna Bjurström, BTJ

Koppling till läroplanen

Att jobba med *Tankar på repeat* ger eleverna möjlighet att utveckla förmågor som att läsa och analysera skönlitteratur, samtala om text, utveckla ordförråd och uttrycka tankar muntligt och skriftligt. Boken kan användas i skolans arbete med värdegrund och normer då den tar upp teman som ursprung, identitet, familj, kärleken till ett djur och kommunikation med vuxenvärlden.

Innan ni läser!

Titel, omslag och baksida

- Titel: Läs titeln. Vad tror du att boken ska handla om?
- Omslaget: Vad ser du för färger, bilder och personer? Vad väcker det för känslor hos dig?
- Baksidan: Vem tror du kommer att fastna för boken och varför?

Diskutera!

På raderna – textens faktiska innehåll

- Vem handlar boken om?
- Vad ska eleverna göra med släkträdet de får av sin lärare?
- Varför vill Maja inte fråga sin mamma om pengar till en tågbiljett till Malmö?
- Vad får Maja veta om sin mamma när hon läser dagböckerna?
- Vad tar Maja reda på genom att gå med i olika forum på internet?
- Varför har Majas mamma inte berättat att Maja är donatorskapad?
- Vad ska vännerna från hundklubben göra i Malmö?
- Hur går det för Maja när hon tävlar?
- Varför knacker Maja inte på när hon står utanför Einars hus?
- Varför kallar Maja Einar för Sharpeinar?
- Vem är Milo?
- Vad har Maja och Milo gemensamt?
- Varför tror du att det är en Sharpeihund på bokomslaget?
- Varför heter boken Tankar på repeat?
- Hur slutar boken?

Övning: Händelsekedjan

Låt eleven skapa en tidslinje över bokens viktigaste händelser. Skriv och/eller rita fem nyckelscener och placera dem i ordning. Övningen tränar kronologi, textförståelse och att urskilja det som driver handlingen framåt. Låt eleverna jämföra sina händelsekedjor och berätta varför de tycker att just de här scenerna är viktiga.

Diskutera!

Mellan raderna – antydningar och känslor

- Hur märks det att Maja känner sig ensam ibland?
- På vilket sätt är hunden Frans viktig i Majas liv?
- Varför börjar Maja tänka allt mer på sin pappa?
- Vad tycker Maja om att släktforska i skolan? Hur ändras det under bokens gång?
- Hur reagerar mamman när Maja vill veta mer om sin pappa? Varför?
- På vilket sätt går Maja bakom ryggen på sin mamma? Varför gör hon det?
- På vilket sätt tycker du att Daria är en bra kompis?
- Vad väckte det för känslor hos dig när hundvalpen Hasse dog? Har du förlorat ett husdjur?
- Maja jämför sin familj mycket med Darias, varför tror du hon gör det?
- Vad tycker du är lika/olika mellan Majas och Darias familjer?
- Familjer kan se olika ut. Har du exempel på det från ditt liv?
- På vilket sätt är den första och sista scenen så kallade spegelscener?

Övning: Allt börjar med en dröm

Maja drömmer om att få veta vem hennes pappa är, om en biljett till Malmö, om ett syskon, om att tävla utanför klubben och om att bli hunduppfödare när hon är vuxen. Drömmarna och nyfikenheten driver henne framåt, och rädslor begränsar henne ibland.

Låt eleverna rita och/eller skriva om sina egna drömmar. Vad skulle de vilja göra, ha eller vara om det inte fanns några begränsningar eller rädslor?

Avsluta övningen med samtal i mindre grupper och/eller en gemensam reflektion i klassrummet.

FRÅGOR ATT DISKUTERA KAN VARA:

- Vad kan drömmar göra med oss människor?
- Är det läskigt, härligt eller både och att sätta upp mål och varför?
- Hur kan nyfikenhet hjälpa dig att uppnå det du önskar?

Diskutera!

Bortom raderna – kopplingar till samhället och egna erfarenheter

- Vilket budskap tycker du är viktigast i boken?
- Kan du ge något exempel på något nytt du lärde dig när du läste?
- Tror du att det som händer Maja skulle kunna hända i verkligheten? Varför/varför inte?
- Vad tycker du att Majas mamma gör bra/min-dre bra? Varför?
- Hur skulle du gjort om du var Maja och ville ta reda på mer om ditt ursprung?
- Finns det någon karaktär i boken du känner igen dig i? På vilket sätt?
- Vad är en familj för dig?

Varför är du den du är?

Det finns många anledningar till varför vi är de vi är. Exempelvis vårt genetiska ursprung, vår uppväxt, vänner, sociala medier, vilket land vi lever i, hur mycket pengar vi har, vem vi ser upp till, vilka politiker som styr och vilket kön vi har.

Låt eleverna få skriva en text om tre saker som har påverkat dem och som bidragit till att de är den de är idag. Efteråt kan ni diskutera på vilket sätt eleverna tror att de hade varit annorlunda om de tre sakerna inte funnits i deras liv.

Fler övningar för klassrummet!

Flocken

I slutet av boken tänker Maja på alla viktiga människor i hennes liv som sin flock. Flocken är både vänner, släktingar och andra som hon har nära relation till. Låt eleverna rita upp sin flock och skriva om några av de viktigaste personerna i sina liv.

Byt perspektiv

Föreställ dig att du är Majas halvbror Milo. Skriv två dagboksinslägg: ett från den dagen som hans pappa Einar berättar att han har ett syskon och ett dagboksinslägg från framtiden efter att Milo och Maja har träffats för första gången. Hur skulle de dagboksanteckningarna kunna se ut?

Skala 0–100

Gör plats i rummet så att alla elever kan ställas sig på ett långt led. Förklara att den ena änden av rummet står för noll och den andra änden står för hundra. Noll betyder att man inte alls håller med om det påstående du snart ska läsa upp, medan hundra betyder att man håller med till 100%. Betona att det inte finns något rätt eller fel, att alla får tolka påståenden olika, att man får ställa sig var man vill och att ingen ska kommentera var någon annan ställer sig. Övningen blir ett tillfälle att träna lyssnande, att prata inför andra och att ta ställning till påståenden på egen hand.

Nedan finns förslag på påståenden du som leder övningen kan läsa upp. Du kan också skapa egna påståenden. Efter varje påstående kan du låta eleverna prata med någon som står nära, varför ställde de sig där? När alla pratat med en granne kan du lyfta några röster i rummet, exempelvis på tre olika ställen på skalan.

FÖRSLAG PÅ PÅSTÅENDEN:

- Jag kände igen mig i Maja.
- Jag har ett djur jag tycker om.
- Jag tycker om att tävla.
- Jag har funderat på varför jag är som jag är.
- Det är jag som bestämmer hur jag vill vara som människa.
- Jag brukar träffa mina släktingar.
- Jag tycker det är lätt att prata med vuxna om känslor.
- Jag skulle rekommendera Tankar på repeat till en kompis.

EFTER ÖVNINGEN KAN NI ÄVEN PRATA OM HUR DET VAR ATT GÖRA DEN:

- Är det enkelt eller svårt att ta ställning till saker på egen hand? När och varför?
- Är det viktigt att uttrycka sina åsikter?
- Är alla åsikter okej? Varför/varför inte?
- Hur skapar vi en miljö i klassrummet/samhället där alla vågar säga vad de tycker?

Normen om en familj: ”Mamma, pappa, barn”

I samhället finns flera oskrivna regler om hur saker och ting ska vara. De osynliga reglerna kallas ibland för normer. Normer kan vara bra eftersom de berättar för oss hur vi ska göra när vi är tillsammans, som att vi ska räcka upp handen i klassrummet, vänta på vår tur i kön eller hälsa på varandra när vi träffas. Men ibland kan normer kännas begränsande. Exempelvis om affärer, hotell eller utflyktsmål utgår från att en familj består av två vuxna och två barn, fast alla familjer inte alltid ser ut så.

FRÅGOR ATT DISKUTERA I KLASSRUMMET:

- Varför tror ni att normen för en familj är ”mamma, pappa, barn”?
- När och var syns den här normen (t.ex. på tv, reklam, bilder, sociala medier osv)?
- Håller normen på att förändras och hur märks det i sådant fall?
- När kan det vara svårt eller jobbigt att ha en familj som bryter normen?
- Vad kan vi göra för att vidga normen så att alla ska känna sig välkomna och lika mycket värda, oavsett hur deras familj ser ut?

Skriv ett tvärt-om-slut

Låt eleverna skriva ett slut där allt blir helt annorlunda. Tänk fritt utan begränsningar. Hur skulle det se ut om Maja aldrig fick kontakt med Einar, om Milo inte ville ha en syster eller kanske om en utomjording tar med sig Maja till en annan planet eller om boken skulle vara i genren skräck?

Gå på normsparing!

Det finns många normer i vårt samhälle: vit hudfärg, heteronormen, att ha pengar, att kunna gå på två ben, att kunna språket m.m. Vilka normer kan eleverna se i sin vardag? Hur kan de bidra till att fler känner sig välkomna och inkluderade?

Hitta svåra ord

Låt eleverna leta upp fem ord i boken som de inte förstår och sedan ta reda på dess betydelse. Eller diskutera följande ord från texten:

- Släktträd
- Agility
- Nattpass
- Vibrera
- Grovingång
- Huvudfoting
- Databank
- Syssling
- Memorera
- Genetik
- Glimt
- Sprätta
- Donator
- Myndig
- Stjärnskott
- Yvig
- Pincett
- Cell

Har ni frågor eller funderingar?

Vill ni ha ett författarbesök eller en författarhälsning till klassen?

Hör gärna av er!

Varma hälsningar
Angeli Sjöström Hederberg
angeli@processrum.se
www.processrum.se

Läs mer om utgivningar och författarbesök på
<https://forfattarformedling.se/forfattare/angeli-sjostrom-hederberg/>